

work, (31). 89-92.

6. Parakhonko, V. M., & Khimich, I. Yu. (2023) The influence of swimming classes on the physical condition of students of higher education institutions. Scientific journal of the National Pedagogical University named after M. P. Dragomanov. Series 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports), (1)(159). 27-30. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.1\(159\).06](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.1(159).06)

7. Petrenko, N. V. (2012) Health and training program of aqua fitness classes for students of economic specialties. Sports Bulletin of Prydniprovyu, (2). 98-102.

8. Prysiazhnyuk S. I. (2008) Physical education. Kyiv: "Center for Educational Literature". 502 p.

9. Porada, A. M. Solodovnyk O. V., Prokopchuk N. E. (2008) Fundamentals of physical rehabilitation. Kyiv: "Medicine". 246 p.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.03(161).20

УДК 378.016:613

Кабацька О. В.

доктор педагогічних наук, доцент

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, м. Харків

Куйдіна Т. М.

кандидат педагогічних наук

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, м. Харків

Бабич Л. М.

аспірантка кафедри соціальної педагогіки

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Полтава

Малькова Я. П.

аспірантка кафедри олімпійського та професійного спорту

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Полтава

ПІДХОДИ ДО ОСВІТИ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

У статті розглянуто роль і місце здоров'язберезувальних технологій у системі сучасної освіти, де важлива роль відводиться взаємодії педагогів, психологів, працівників соціальних сфер, обґрунтовується необхідність перегляду напрацьованого досвіду та розробки нових підходів з урахуванням умов життя, що змінилися, а саме: військовий стан в Україні; перехід на онлайн-освіту; посилення інформаційного потоку; залежність людства від мережі інтернет; психофізіологічні стреси, гіподинамія тощо.

Проведено історико-педагогічний огляд, який знайомить з напрацюваннями у питаннях збереження та зміцнення здоров'я учнів з урахуванням їх вікових та соціальних особливостей, що дозволяє спиратися на основи педагогічної культури при постановці та вирішенні завдань формування культури здоров'я, впровадження у педагогічну практику здоров'язберезувальних технологій, як важливого напрямку для збереження та зміцнення здоров'я дітей та підлітків в умовах сучасності.

Дослідження вчених показали, що актуальним завданням розвитку системи національної освіти є створення узгодженості між сучасними соціальними вимогами до здоров'я молодого покоління та педагогічними умовами формування мотиваційно-ціннісного ставлення студентів до власного здоров'я і життя.

У статті також розглянуто сутність здоров'язберезувальних технологій, умови їх реалізації і підходи сучасних вітчизняних та зарубіжних авторів до питань ведення студентською молоддю здорового способу життя. Вчені у своїх наукових працях висловлюють зауваження щодо підготовки випускників педагогічних університетів до реалізації суспільно важливого завдання з виховання здорового покоління на основі організації здоров'язберезувального освітнього процесу.

Таким чином, необхідно впровадження в роботу закладів вищої освіти педагогічних умов задля реалізації освітніх програм, що задовольняють вимогам збереження та зміцнення фізичного, психічного, соціального компонентів здоров'я молодого покоління та виховання здорової особистості, здатної пристосуватися до складних умов сучасного життя.

Ключові слова: здоров'я, здоров'язберезувальні технології, студенти.

Kabatska O. V., Kuidina T. M., Babych L. M., Malkova J. P. Take part in the process of forming a healthy system informative environment. The article examines the role and place of health-saving technologies in the system of modern education, where an important role is assigned to the interaction of teachers, psychologists, workers in social spheres, the need to review the accumulated experience and develop new approaches taking into account the changed living conditions, namely: military status substantiated in Ukraine; transition to online education; strengthening of the information flow; humanity's dependence on the Internet; psychophysiological stress, hypodynamia, etc.

A historical-pedagogical review has been conducted, which introduces the developments in the issues of preserving and strengthening the health of students, taking into account their age and social characteristics, which allows relying on the foundations of pedagogical culture when setting and solving the tasks of forming a health culture, introducing health into pedagogical practice of energy-saving technologies, as an important direction for preserving and strengthening the health of

children and adolescents in modern conditions.

Researches, made by the scientists, had shown that the urgent task of the development of the national education system was to create consistency between modern social requirements for the health of the young generation and pedagogical conditions for the formation of motivational and value attitudes of students towards their own health and life.

The article also examines the essence of health-saving technologies, the conditions for their implementation, and the approaches of modern domestic and foreign authors to the issues of leading a healthy lifestyle for student youth. In their scientific works, scientists express comments on the preparation of graduates of pedagogical universities to implement the socially important task of raising a healthy generation based on the organization of a health-preserving educational process.

Thus, it is necessary to introduce pedagogical conditions into the work of higher education institutions in order to implement educational programs that meet the requirements of preserving and strengthening the physical, mental, and social components of the health of the young generation and raising a healthy personality capable of adapting to the complex conditions of modern life.

Key words: health, health-saving technologies, students.

Постановка проблеми та аналіз літературних джерел. Одним із пріоритетних напрямів державної політики України на шляху до європейського майбутнього є реалізація здоров'язбережувальних технологій у системі сучасної освіти та створення здоров'язбережувального освітнього середовища. Збереження здоров'я молодого покоління залежить від взаємодії педагогів, медичних і соціальних працівників. Водночас, вибрані шляхи модернізації системи освіти і виховання молоді сприяють підвищенню інтересу суспільства до цих технологій, а також до особистості, яка бере участь в їх реалізації. Тому виникає потреба у використанні наявних і розробці нових здоров'язбережувальних технологій, спрямованих на підвищення інтересу студентів до здорового способу життя, збереження природного середовища, що сприяє поліпшенню їх здоров'я [12].

Аналіз наукових досліджень і публікацій свідчить про ґрунтовне вивчення проблеми збереження та формування здоров'я у працях видатних учених, а саме: формування культури здоров'я суб'єктів педагогічного процесу (А. Асмолов, Г. Апанасенко, І. Брехман та ін.); концептуальні основи здоров'язберігаючих технологій у вихованні (К. Бондаревська, Г. Голобородько, О. Дубогай, С. Свириденко та ін.); формування здорового способу життя дітей та підлітків (С. Боткін, Г. Ващенко, Е. Вільчковський, Г. Власюк, І. Петренко та ін.); дослідження інтерактивних технологій формування здорового способу життя студентської молоді (М. Мурашко, М. Почерніна, О. Кривенко).

Історико-педагогічна спадщина з питань здорового способу життя дітей з точки зору вікових особливостей належить видатним педагогам минулого Я. Коменському, І. Пестолоцці, К. Ушинському, П. Лесгафту, А. Макаренку, В. Сухомлинському. Значний внесок у розробку та впровадження в практику діяльності вищих навчальних закладів системи здоров'язберігаючих технологій здійснили вітчизняні та зарубіжні учені В. Афанасьєв, А. Антонов, І. Брехман, І. Демакова, О. Нікіфоров, Г. Мисіна, О. Петров та ін. [7].

У Конституції України Ст. 3 визначено, що найвищою соціальною цінністю у нашій державі є людина, її життя і здоров'я [9]. Стіяка тенденція зниження рівня здоров'я особливо серед молоді зберігається. За даними Міністерства охорони здоров'я України у 50 % школярів відмічається функціональні відхилення в різних системах організму [1], а більша половина студентів мають різні відхилення стану здоров'я в тому числі, захворювання серцево-судинної системи [11].

Невідповідність між сучасними вимогами, що висуває соціум до здоров'я молоді і фактично сформованою системою педагогічного керівництва формуванням, зміцненням і збереженням здоров'я учасників освітнього процесу є актуальною проблемою національної освіти [3].

Серед пріоритетних напрямків розвитку освіти, визначених Національною доктриною розвитку освіти XXI столітті (Указ Президента України № 374 від 17.04.2002 р.), є пропаганда та стимулювання у молоді прагнення до здорового способу життя, відповідального ставлення до власного здоров'я [10].

Погоджуємось з думкою М. Грушевського, що молодь – це майбутнє нації, хоча останні до кінця не усвідомлюють всю цінність і серйозність свого «тягаря». Тому здоров'я населення загалом та молоді зокрема – це значуща суспільна цінність, яка має бути забезпечена системою наукових і практичних заходів щодо збереження, зміцнення та розвитку здоров'я, діяльністю структур, які їх реалізують, та відповідним ставленням й усвідомленою турботою кожного члена суспільства про особисте та громадське здоров'я [8].

Мета статті – розглянути роль і місце здоров'язбережувальних технологій у системі сучасної освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Треба констатувати, що зміст вищої освіти, який охоплює певну систему знань, а з нею необхідні вміння і навички, повинен орієнтувати педагогічну взаємодію на розвиток соціально значущих якостей студентів у тому числі і здоров'язбережувальних технологій.

Академік В. Бехтерева наголошує що правильно поставлене виховання відіграє величезну роль не тільки в розвитку характеру, але і в зміцненні фізичного і психічного здоров'я. Адже раціональне виховання повинне розвивати в дитині той бадьорий дух, який вкрай потрібен у боротьбі з життєвими негараздами [7].

Сутність здоров'язбережувальних технологій полягає в проведенні відповідних коригувальних, психолого-педагогічних, реабілітаційних заходів із метою підвищення якості життя особистості: формування більш високого рівня її здоров'я, навичок здорового способу життя, забезпечення професійної діяльності та її мінімальної фізіологічної «вартості», поліпшення якості життя [4].

Під здоров'язбережувальними технологіями вчені розуміють сприятливі умови навчання студента, оптимальну організацію навчального процесу, повноцінний та раціонально організований руховий режим.

Ю. Бойко зазначає, що необхідно послідовно формувати установки здорового способу життя у студентів через

етапи, кожен з яких являє собою відрізок освітнього процесу у закладі вищої освіти, що характеризується логічною завершеністю, чіткими цільовими настановами, предметним змістом, конкретним організаційно-методичним забезпеченням [3].

Аналіз практичної організації навчального процесу у вищій школі виявив низький рівень організації здоров'язбереження. Реалізація здоров'язбережувальних технологій здійснюється лише на заняттях з фізичного виховання та валеології, в малих відсотках у самостійній діяльності студентів після занять та на канікулах [5].

На нашу думку така проблема існує, ще з часів навчання у школі. Бо саме уроки фізичної культури розглядають, як «не важливими» і учні пропускають їх, тим самим не дають змогу собі сформувати активну звичку у формуванні здорового способу життя.

А в умовах зростання обсягу й інтенсивності навчальної діяльності, підвищених вимог до знань, неможливо забезпечити гармонічний розвиток студентів без визначення здоров'язбережувальних вимог до усього освітнього процесу, а також виокремлення факторів ризику дезадаптації до навчання і виявлення ефективних педагогічних технологій, що підвищують адаптивні можливості студентів до підвищених навантажень і стресів. І тому, сьогодні з відходом від однаковості й уніфікованості вищої освіти, зі створенням умов для варіативної і особистісно орієнтованої педагогіки принципово важливо забезпечити можливість реалізації лише таких освітніх програм, що задовольняють вимогам збереження і зміцнення фізичного, психічного, соціального компонентів здоров'я студентів та формування здоров'язбережувального освітнього середовища [5]. Тому із-за браку вільного часу та не спроможністю правильно організувати його (залежність від мережі інтернет та гаджетів) страждає найголовніше – здоров'я. А цей показник нації визначає рівень розвитку держави, яка так і без того не може увійти в Європейський простір.

Більшість учених (В. Кучма, А. Мітяєва, М. Смирнов, М. Степанова, Л. Тихомирова та ін.) вказують на використання здоров'язбережувальних технологій як на головний напрям вирішення проблем збереження та зміцнення здоров'я дітей та підлітків в умовах сучасної освіти. Але відсутність єдиної методичної системи навчання здоров'язбережувальних технологій, невизначеність змісту, принципів, структурних компонентів здоров'язбережувальної діяльності викладачів не дозволяють вирішити окремі теоретичні та практичні питання підготовки майбутніх спеціалістів до використання здоров'язбережувальних технологій [6].

Як наслідок, вважає В. Бобрицька, «випускники педагогічних університетів часто не підготовлені до реалізації суспільно важливого завдання виховання здорового покоління, не здатні організувати освітній процес на основі здоров'язбережувальних технологій, недостатньо дбають про своє здоров'я і не дотримуються здорового способу життя» [2].

Зарубіжні вчені, що досліджували зміцнення здоров'я студентів, дійшли висновків, що рівень здоров'я залежить від соціального статусу останніх (соціально – демографічних перемінних). Вони вважають, що потрібна інтеграція курсів по зміцненню здоров'я в навчальні програми всіх університетів. Це дасть змогу зрозуміти студентам важливість здорового способу життя, а значить і покращити власне здоров'я. Важливим також є наявність спортивної бази, тренажерних залів на території університету за доступними цінами, для заохочення студентів, особливо тому, що вони значну частину свого часу проводять на території освітнього закладу [16].

Ronica N. Rooks та Cassandra D. Ford зосереджують свою увагу на такому інструменті, як сімейна оздоровча історія. Вони допомагали студентам запобігти хронічним захворюванням шляхом збору власної генетичної інформації. Також вони виявили, що важливу роль у здоров'язбереженні відіграє родина, яка є основною моделлю поведінки [15].

Niyi Awofeso, Yunes Gaber та Moyosola Bamidele виявили, що більшість людей від 18 до 35 років застосовують найпоширеніші соціальні платформи (WhatsApp, Instagram, Youtube та ін.) для отримання інформації пов'язаної зі здоров'ям і вважають її надійним джерелом [14]. Це означає, що у людей не має можливості відвідувати медичні заклади з фінансової сторони або з інших соціальних причин. З цього ж приводу більшість Сенегальських жінок займаються самолікуванням через соціальні мережі Facebook [14].

Здоров'язбережувальні підходи в процесі навчання здобувачів освіти, шляхи оновлення системи викладання в вишах в бік відповідального ставлення до власного здоров'я всіх учасників освітнього процесу посилять формування в молоді інтересу до здорового способу життя, а також, реалізації завдань створення та функціонування здоров'язбережувального освітнього середовища в університетах.

Висновки. Отже, з огляду на вище зазначене можна констатувати, що здоров'язбережувальні технології у закладах вищої освіти мають на меті мотиваційно-ціннісне ставлення студентів до власного здоров'я и життя. Це можливо завдяки оновленню освітнього процесу, а саме включення ефективних здоров'язбережувальних технологій, що дасть можливість збереження і зміцнення здоров'я студентів (соціального, фізичного й психічного) та сприятимете функціонуванню здоров'язбережувального освітнього середовища.

Перспектива подальших досліджень. Важливим кроком в дослідженні наукової проблеми впровадження здоров'язбережувальних освітніх технологій в процес вищої освіти може стати вивчення шляхів їх реалізації в системі дистанційної освіти студентів в військовий час.

Література

1. Аносов І. П. Здоров'язбережувальні освітні технології у професійно-педагогічній підготовці вчителя. Педагогіка здоров'я : зб. наук. праць IV Всеукраїнської наук.-практ. конф. [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка]. Х. : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2014. С. 22-28.
2. Бобрицька В. І. Теоретичні і методичні основи формування здорового способу життя у майбутніх учителів у процесі вивчення природничих наук : дис. доктора пед. наук : 13.00.04 . К. 2006. 462 с.
3. Бойко Ю. С. Формування аксіологічних установок до здорового способу життя у студентів вищих навчальних закладів : дис. канд. пед. наук : 13.00.07. Умань. 2015. 268 с.

4. Бойченко Т. Валеологія – мистецтво бути здоровим. Здоров'я та фізична культура. № 2. С. 1-4.
5. Борейко Н. Ю. Організація здоров'язберігаючого навчального процесу у вищій школі в сучасних умовах. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2010. № 12. С. 15-18.
6. Дяченко-Богун М. Основні компоненти здоров'язбережувальних технологій в освітньому середовищі вищого педагогічного навчального закладу. Витоки педагогічної майстерності. 2015. №16. С. 64-70.
7. Здоров'язбережувальні технології закладу освіти в умовах сучасних освітніх змін: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф., (Тернопіль, 06-07 червня, 2019) [ред.кол. : В. Черняк (відп. ред.) та ін.] ; Тернопільський ОКІППО. Тернопіль: Вид. центр ТОКІППО, 2019. 240 с.
8. Зимівець Н. В. Навчання здоров'я: просвітницька робота з підлітками щодо збереження, розвитку та зміцнення репродуктивного здоров'я: навч.-метод. посіб.: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. 2010. 360 с
9. Конституція України. Розділ I, стаття № 3. Прийнята Верховною Радою 28.06.1996 р.
10. Національна доктрина розвитку освіти. (від 17.04.2002 р. №347/2002) Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text>
11. Путров С. Ю. Основні аспекти здоров'язберігаючих технологій у фізичному вихованні студентів технічного університету. Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. Бердянськ : БДПУ. 2007. № 3. С. 89-94.
12. Царенко І. Здоров'язбережувальні технології у підготовці майбутніх педагогів професійного навчання. Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія : Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. 2016. Вип. 9(3). С. 73-76. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nz_pmfm_2016_9\(3\)21](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nz_pmfm_2016_9(3)21).
13. Awofeso, N. , Gaber, Y. and Bamidele, M. (2019) Determinants of Youth Engagement with Health Information on Social Media Platforms in United Arab Emirates. Health, 11, 249-262. doi: 10.4236/health.2019.112022.
14. Khadim, N., Tine, J.A.D., Zahra, M.F., Omar, B., Diongue, F.B., Diallo, A.I. and Adama, F. (2020) Self-Medication of Senegalese Women through Social Networks. Health, 12, 396-406. <https://doi.org/10.4236/health.2020.124032>
15. Rooks, R. and Ford, C. (2016) Family Health History and Behavioral Change among Undergraduate Students: A Mixed Methods Study. Health, 8, 325-335. doi: 10.4236/health.2016.84034.
16. Shaheen, A. , Nassar, O. , Amre, H. and Hamdan-Mansour, A. (2015) Factors Affecting Health-Promoting Behaviors of University Students in Jordan. Health, 7, 1-8. doi: 10.4236/Health.2015.71001

References

1. Anosov I. P. Zdoroviazberizhuvalni osviti tsehnolohii u profesiino pedahohichnii pidhotovtsi vchytelia. [Health-preserving educational technologies in teacher training]. Pedahohika zdorovia : zb. nauk. prats IV Vseukrainskoi nauk.-prakt. konf. [zazah. red. I. F. Prokopenka]. Kh. : KhNPUim. H. S. Skovorody, 2014, pp. 22-28. [in Ukrainian].
2. Bobrytska V. I. Teoretychni i metodychni osnovy formuvannia zdorovoho sposobu zhyttia u maibutnikh uchyteliv u protsesi vyvchennia pryrodnychkh nauk. [Theoretical and methodical bases of formation of a healthy way of life at future teachers in the course of study of natural sciences]: Doctor's thesis: 13.00.04. Kiev, 2006, p. 462. [in Ukrainian].
3. Boiko Yu. S. Formuvannia aksiolohichnykh ustanovok do zdorovoho sposobu zhyttia u studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv. [Formation of axiological attitudes to a healthy life style in students of higher education institutions] : Candidate's thesis: 13.00.07. Uman, 2015, p. 268. [in Ukrainian].
4. Boichenko T. Valeolohiia – mystetstvo buty zdorovym. Zdorovia ta fizychna kultura. [Valeology is the heart of being healthy] № 2, pp. 1-4. [in Ukrainian].
5. Boreiko N. Yu. Orhanizatsiia zdoroviazberihaiuchoho navchalnoho protsesu u vyshchii shkoli v suchasnykh umovakh. [The organization of a healthy educational process in higher education in modern conditions] Pedahohika, psykholohiia ta medyko-biologichni iproblemy fizychnoho vykhovannia i sportu. 2010, № 12. pp. 15-18. [in Ukrainian].
6. Diachenko-Bohun M. Osnovni komponenty zdoroviazberizhuvalnykh tsehnolohii v osvithomu seredovyskhi vyshchoho pedahohichnoho navchalnoho zakladu. [The main components of health technologies in the educational environment of higher pedagogical educational institution] Vytoky pedahohichnoi maisternosti. 2015, №16, pp. 64-70. [in Ukrainian].
7. Zdoroviazberizhuvalni tsehnolohii zakladu osvity v umovakh suchasnykh osvithnykh zmin. [Health-preserving technologies of an educational institution in the conditions of modern educational changes]: materialy Vseukrainskoi nauk.-prakt. konf., (Ternopil, 06-07 chervnia, 2019) [red.kol. : V.Cherniak (vidp.red.) tain.] ; Ternopilskiy OKIPPO. Ternopil: Vyd. tsentr TOKIPPO, 2019, p. 240. [in Ukrainian].
8. Zymivets N. V. Navchannia zdorovia: prosvitnytska robota z pidlitkami shchodo zberezhenia, rozvytku ta zmitsnennia reproduktyvnoho zdorovia. [Health education: educational work with adolescents on the preservation, development and promotion of reproductive health]: navch.-metod. posib.: Volyn. nats. un-t im. Lesi Ukrainky, 2010, p. 360. [in Ukrainian].
9. Konstytutsiia Ukrainy. Rozdil I, stattia № 3. Pryiniata Verkhovnoiu Radou 28.06.1996 r. [in Ukrainian].
10. Natsionalna doktryna rozvytku osvity. (vid 17.04.2002 r. №347/2002) Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text> [in Ukrainian].
11. Putrov S. Yu. Osnovni aspekty zdoroviazberihaiuchykh tsehnolohii u fizychnomu vykhovanni studentiv tsehnichnoho universytetu. [The main aspects of health technologies in the physical education of technical university students]. Zbirnyk naukovykh prats Berdianskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu. Serii : Pedahohichni nauky. Berdiansk : BDPU, 2007, № 3, pp. 89-94. [in Ukrainian].
12. Tsarenko I. Zdoroviazberizhuvalni tsehnolohii u pidhotovtsi maibutnikh pedahohiv profesiinoho navchannia. [Health-saving technologies in the training of future teachers of vocational training]. Naukovi zapysky [Kirovohradskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Vynnychenka]. Serii : Problemy metodyky fizyko-matematychnoi i

tehnologichnoi osvity, 2016, issue 9(3), p. 73-76. Electronic source: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nz_pmfm_2016_9\(3\)_21](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nz_pmfm_2016_9(3)_21).

13. Awofeso, N., Gaber, Y. and Bamidele, M. (2019) Determinants of Youth Engagement with Health Information on Social Media Platforms in United Arab Emirates. *Health*, 11, pp. 249-262. doi: 10.4236/health.2019.112022 [in English].

14. Khadim, N., Tine, J.A.D., Zahra, M.F., Omar, B., Diongue, F.B., Diallo, A.I. and Adama, F. (2020) Self-Medication of Senegalese Women through Social Networks. *Health*, 12, 396-406. <https://doi.org/10.4236/health.2020.124032>

15. Rooks, R. and Ford, C. (2016) Family Health History and Behavioral Change among Undergraduate Students: A Mixed Methods Study. *Health*, 8, 325-335. doi: 10.4236/health.2016.84034.

16. Shaheen, A., Nassar, O., Amre, H. and Hamdan-Mansour, A. (2015) Factors Affecting Health-Promoting Behaviors of University Students in Jordan. *Health*, 7, 1-8. doi: 10.4236/Health.2015.71001

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.03(161).21

Кий О.Г.

старший викладач комунальний заклад вищої освіти "Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія" Запорізької обласної ради

Волкова С.С.,

кандидат педагогічних наук, професор комунальний заклад вищої освіти "Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія" Запорізької обласної ради

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ ДО РОБОТИ З КЛІЄНТАМИ, ЩО МАЮТЬ ВІДХИЛЕННЯ У РОБОТІ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ

Стаття присвячена вивченню проблем підготовки фізичних терапевтів пов'язана з формуванням у студентів достатнього об'єму знань та вмінь з етіології, діагностики відхилень у стані здоров'я пацієнтів з порушенням діяльності серцево-судинної системи засобів та методів фізичної терапії.

Розкриваються теми представлені в програмі навчання студентів методам і технологіям роботи на посаді фізичного терапевта з клієнтами які мають хворобу серцево-судинної системи. Розкрито зміст лекційного матеріалу. Представлено результати анкетування 38 студентів з 12 питань. 100% опитуваних студентів пов'язували цю дисципліну із загальним напрямом навчання і відчували необхідність її вивчення для своєї майбутньої роботи за фахом. Запропонований студентам матеріал сприяє їх підготовці до роботи фізичним терапевтом з клієнтами, що мають хвороби серцево-судинної системи.

Ключові слова: серцево-судинна система, навчальна програма, студент, фізичний терапевт.

Kyi O. G., Volkova S. S. Training of future physical therapists to job with clients with disorders of the cardiovascular system. The article is devoted to the study of the problems of the training of physical therapists associated with the formation in students of a sufficient amount of knowledge and skills in etiology, diagnosis of deviations in the health of patients with disorders of the cardiovascular system, means and methods of physical therapy.

The revealed topics are presented in the program of training students in the methods and technologies of working as a physical therapist with clients who have diseases of the cardiovascular system.

As a result of studying the discipline, the student should know:

- basic concepts of general nosology;
- the role of factors, conditions and reactivity of the body in the occurrence, development and termination of diseases of the cardiovascular system;
- causes and mechanisms of diseases of the cardiovascular system, their manifestations and prognosis for the body during their development;
- etiology, pathogenesis, manifestations and consequences of the most frequent diseases of the cardiovascular system, principles of their etiological and pathogenetic therapy;
- the value of the experimental method (modeling of diseases and painful states) in the study of diseases of the cardiovascular system; its possibilities, limitations and prospects.

The student should be able to:

- analyze clinical and laboratory, experimental and other data and formulate possible causes and mechanisms of development of diseases of the cardiovascular system based on them;
- apply the acquired knowledge when studying other clinical disciplines in further treatment and prevention activities;
- to analyze the problems of diseases of the cardiovascular system from the point of view of critical assessment of modern theoretical concepts and trends in medicine;
- to interpret the results of the most common methods of diagnosing diseases of the cardiovascular system;
- solve situational problems;
- skillfully conduct system surveys and collect history;
- to be able to conduct a physical examination, knowing the techniques of palpation, percussion and auscultation;
- by the nature of the temperature curve, determine the type of fever in inflammatory diseases of the cardiovascular system;
- interpret the results of basic diagnostic allergy tests;
- substantiate the principles of pathogenetic therapy of the most common diseases of the cardiovascular system.